

Werksessie tussenstand herijking Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden

"Van bouwstenen naar ruimtelijk uitgewerkte strategieën."

Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden heeft op vrijdag 28 juni een werksessie georganiseerd over de tussenstand van de herijking Voorkeursstrategie Rijnmond-Drechtsteden. In de inspirerende locatie 'het Timmerhuis' van de gemeente Rotterdam gingen zo'n 55 deelnemers samen aan de slag.

"Bouwstenen zijn er niet alleen voor waterveiligheid, maar ook voor zoetwaterbeschikbaarheid, natuur en woningbouw." "Hoe kunnen we een verhaal ontwikkelen dat de politiek inspireert?" "Kijk uit met kapitaalvernietiging want assets liggen er voor 100 jaar, dus past deze bouwsteen wel in het hier en nu en in de toekomst?" "Haal lokale experts erbij om in kaart te brengen wat de impact is van bouwstenen op die plek, want het moet concreet vertaald kunnen worden." "Wellicht moeten we ook nu al kiezen, door bijvoorbeeld een maatregel die in alle strategieën voorkomt nu al wel vast te leggen."

Deze quotes zijn een kleine greep uit de waardevolle suggesties die werden gedaan tijdens de werksessie.

Een belangrijke accentverschuiving bij deze herijking van de waterveiligheidsstrategie is de verbreding naar een integrale ruimtelijke aanpak.

Dit werd bij het vorige symposium op 12 december al aangekondigd en tijdens de werksessie geconcretiseerd. Het animo was wederom groot met vertegenwoordigers van overheden, bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties.

Het programma bestond uit een drietal presentaties en vervolgens bespraken de deelnemers deze presentaties verder in vijf workshops, waarvan er twee over hetzelfde onderwerp gingen.

De presentaties gingen over:

- De tussenstand van de herijking van het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden, waarbij aan de orde kwam dat de herijking in drie

NATIONAAL DELTAPROGRAMMA RIJNMOND-DRECHTSTEDEN

werksporen is georganiseerd. Nieuwe ontwikkelingen zijn geïnventariseerd die van belang zijn bij deze herijking wat geleid heeft tot een eerste herijkingagenda.

- In die herijking wordt gebruik gemaakt van ontwerpend onderzoek. De ontwikkelde toekomstscenario's beschrijven de grootste onzekerheden in de toekomst.
- Welke bouwstenen er allemaal kunnen worden gedestilleerd uit de verschillende plannen en hoe kunnen deze beoordeeld worden.

De onderwerpen van de vijf workshops:

Bouwstenen

"Van megaplannen naar bouwstenen: wat heb je eraan?" "Hoe te beoordelen en hoe in te zetten?" Met deze vragen begon de workshop over de plenair gepresenteerde bouwstenen. "Kan je het sluitpeil van stormvloedkeringen verhogen?" vroeg een deelnemer zich af. Er komt wellicht een moment waarop sluitpeil omhoog moet bij een stijgende zeespiegel. Dit is een belangrijk vraagstuk als je de huidige strategie zou willen verlengen.

De deelnemers kwamen al snel te spreken over grote keuzes die op langere termijn gemaakt moeten worden: "Met elke keuze ga je pijn verdelen, tussen bijvoorbeeld de boer, het dijkhuisje, buitendijks". Bouwstenen zijn er niet alleen voor waterveiligheid, maar ook voor zoetwaterbeschikbaarheid, natuur en woningbouw. Kijk uit met kapitaalvernietiging, assets liggen er voor 100 jaar, was een waarschuwende opmerking. Past deze bouwsteen wel in het hier en nu en in de toekomst? Het is belangrijk om vanuit verschillende zichtpunten te kijken, het hoekpunt wordt uiteindelijk niet gekozen. "We moeten het op regio-niveau bekijken." vond een andere

deelnemer. Er zijn rode draden die bestuurlijke keuzes vragen op een bepaald moment in de tijd. Deze momenten moeten in deze herijking in beeld worden gebracht.

Van bouwstenen naar waterveiligheidsstrategieën

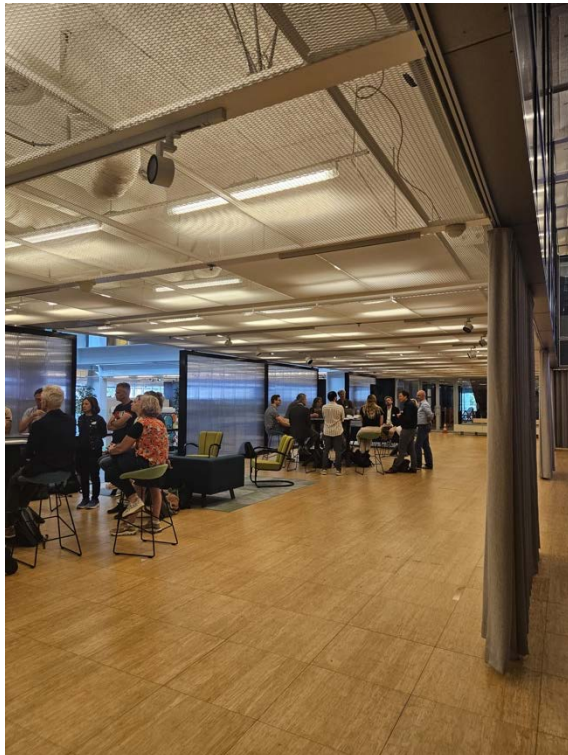
"Hoe komen we van losse bouwstenen naar strategieën?" "Hoe kunnen we dit aanpakken?" "Wat zijn verschillende mogelijke invalshoeken voor 4, 5 à 6 strategieën?" "Wat zijn dan de invalshoeken voor de strategieën

met verschillende bouwstenen?" Dit waren de vragen die in een andere workshop centraal stonden.

Hierbij werd allereerst het idee geopperd om een van de strategieën juist heel anders te benaderen, niet vanuit de huidige normen maar vanuit meebewegen. Invalshoeken die vervolgens genoemd werden kwamen vanuit zoetwater (wat al eerder in de tijd een knelpunt gaat worden dan de opgave voor waterveiligheid), en vanuit de regionale ruimtelijke puzzel waarin opgaven als bouwen en energietransitie een plaats moeten krijgen. Ook nature based solutions werden genoemd als invalshoek: "Natuur in haar kracht zetten in plaats van ertegen vechten." Belangrijk om te bedenken dat natuurlijke processen tijd en ruimte nodig hebben, gaf een deelnemer aan: "Dit moet in de tijdlijn ook worden meegenomen."

Verder kwamen er in deze workshop ook suggesties voor invalshoeken vanuit economie/haven en zelfs vanuit gezondheid. Vanuit de strategieën moet uiteindelijk terug geredeneerd worden, weten wanneer en waarmee we concreet (moeten) stoppen of starten: "Wellicht moeten we ook nu al kiezen, door bijvoorbeeld een maatregel die in alle strategieën voorkomt nu al wel vast te leggen." Het is belangrijk dat alle gemeenten goed zijn aangehaakt voor draagvlak, bandbreedte en een gevoel van compleetheid, zo werd deze workshop afgesloten.

Rol van ontwerpend onderzoek daarbij

In twee workshops stond de vraag centraal: "Hoe kunnen lange termijn waterveiligheidsstrategieën gecombineerd worden met ruimtelijke ontwikkelingen en ambities in onze regio, en welke rol gaat ontwerpend onderzoek daarbij spelen?"

Belangrijke randvoorwaarden die meteen genoemd werden: haal (lokale) experts erbij om in kaart te brengen wat de impact is van waterbouwkundige bouwstenen op de geografische lokale plekken en het moet concreet vertaald kunnen worden en in samenhang gezien worden met andere thema's (zoals het meer urgente zoetwatervraagstuk).

NATIONAAL DELTAPROGRAMMA RIJNMOND-DRECHTSTEDEN

Onderwerpen die een belangrijke plek verdienen bij het ontwerp onderzoek zijn volgens deelnemers in elk geval: vitale en kwetsbare infrastructuur, de woningbouwopgave, natuur & landschap, landbouw, ecologie, bodemdaling, economie (onder andere in relatie tot de haven en scheepvaart).

Vervolgens werd ook het belang aangegeven om breder te kijken dan alleen vanuit waterbelangen: "We kijken naar ontwikkelingen die nodig zijn voor het watersysteem, maar we moeten ook kijken naar andere ontwikkelingen die impact hebben op de watersector zoals de energietransitie en de woningbouwopgave." Daarbij is het ook goed te weten waar we vandaan komen, zodat ontwikkelingen en keuzes in de tijd geplaatst kunnen worden.

Belangrijke vragen die ook aan de orde kwam: "Moeten we alle opgaven nagaan, of moeten we juist gaan dromen en kijken waar we naar toe willen?" "Hoe kunnen we de vele partijen die dit raakt deelgenoot maken van ons verhaal?" De vraag die hierop volgt is: "Hoe kijkt de politiek hiernaar?" en "Hoe kunnen we een verhaal ontwikkelen dat de politiek inspireert?"

Consequenties voor herijkingsagenda

"Welke nieuwe ontwikkelingen en inzichten zijn er?" "Hoe beïnvloeden deze mogelijk de strategie van Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden en tot welke herijkingsagenda leidt dat?" Dat waren de vragen die centraal stonden in een laatste workshop. De opzet van de herijking met de drie sporen is helder en goed bedacht, vonden de deelnemers.

De vragen na de presentaties leven vooral bij spoor 3, de lange termijn: "Hoe krijgen we alles wat al loopt bij elkaar." Vanuit het Rijk is behoefte om op de lokale schaal meer inzicht te krijgen: "We moeten goed verbinden tussen nationaal en regionaal." De abstracte keuzes moeten regionaal uitgewerkt worden.

NATIONAAL DELTAPROGRAMMA RIJNMOND-DRECHTSTEDEN

Een aantal ontwikkelingen kunnen aanleiding geven om al eerder met een andere strategie aan de slag te gaan. Zo zorgt de huidige open rijnmonding voor een vroeg knikpunt voor zoetwatervoorziening: hierover vanuit waterveiligheid pas in 2040 gaan nadenken geeft ogenschijnlijk comfort wat er vanuit zoetwater niet is. Tot 2040 blijft er dus onzekerheid.

Ook vanuit de gemeentes is er behoefte aan duidelijkheid: waarmee moeten zij rekening moeten houden in de ruimte, met name bij buitendijkse ontwikkelingen. Een kanttekening die in deze workshop werd gemaakt bij de gepresenteerde bouwstenen, is dat deze erg civieltechnisch zijn ingestoken. Je kunt ook denken aan nature based solutions. Een strategie is een combinatie van bouwstenen. Daar zijn dus ook bouwstenen buiten de civieltechnische bouwstenen voor nodig.

Vervolgproces

Weer bij elkaar werden door de deelnemers nog kort wat noties uit de workshop uitgewisseld. En het vervolgproces geschetst met halfjaarlijkse voortgangsbesprekingen met beslispunten voor directeuren en bestuurders van de DRPD-partijen. Dit moet uiteindelijk in het voorjaar van 2026 leiden tot een herijkte Voorkeursstrategie die op Prinsjesdag 2026 wordt gepubliceerd. En last-but not-least: halfjaarlijkse participatiebijeenkomsten. In december wordt er opnieuw een brede bijeenkomst georganiseerd.